

Het einde der tijden

Het Laatste Oordeel (detail)
Brugge, Groeningemuseum*

Het leven van Christus

Ecce Homo
Frankfurt am Main, Städel Museum, Eigentum des Städtischen Museums-Vereins e.V.*

Heiligen

De verzoeking van de heilige Antonius (fragment)
Kansas City, Missouri, The Nelson-Atkins Museum of Art, William Rockhill Nelson Trust*

Decennialang stond dit schilderij in het depot als werk van een leerling of navolger van Bosch. Door onderzoek van het Bosch Research and Conservation Project is duidelijk geworden dat het werk aan Jheronimus Bosch zelf moet worden toegeschreven.

*Foto en beeldverwerking: Rik Klein Gotink en Robert G. Erdmann voor het Bosch Research and Conservation Project.

Coverbeeld: De Hooiwagen, Madrid, Museo Nacional del Prado. Met speciale medewerking van het Museo Nacional del Prado.*

Jheronimus Bosch (ca. 1450 – 1516) staat bekend als de belangrijkste kunstenaar van de late middeleeuwen. In zijn voorstellingen combineert hij traditie, realiteit en zijn eigen fantasie. Zo creëert hij een fantastische mix van werelden.

Jacques Le Boucq, Portret Jheronimus Bosch, Bibliothèque Municipale

noordbrabants museum

Jheronimus Bosch

13 feb t/m 8 mei 2016
's-Hertogenbosch

Openingstijden

Van 13 februari t/m 8 mei 2016 dagelijks van 9 tot 19 uur.
Ook tijdens feestdagen.

Ticket

Om u te verzekeren van toegang tot de tentoonstelling koopt u uw ticket online via tickets.hnbm.nl met een zogenaamd 'time slot'. Dat is het uur waarbinnen u de tentoonstelling kunt betreden. Eenmaal in de tentoonstelling kunt u zo lang blijven als u wenst. Het laatste time slot start om 17 uur. Aan de kassa vindt alleen dagverkoop plaats van de nog beschikbare tickets.

Tarieven

Volwassenen (incl. toeslag van € 10) € 22
Museumkaart, Vrienden HNBM/SM's,
Vereniging Rembrandt, BankGiro Loterij VIP-kaart
en ICOM (alleen toeslag) € 10
Kinderen (4 t/m 17 jaar) € 2
Geen kortingen voor studenten/senioren/CJP

Het Noordbrabants Museum

Verwersstraat 41, 's-Hertogenbosch, Nederland
T +31 (0)73 6 877 844 (dagelijks van 8 tot 20 uur)
info@hnbm.nl
hetnoordbrabantsmuseum.nl

U bent er zo

Amsterdam 60 min.
Rotterdam 60 min.
Antwerpen 70 min.
Brussel 100 min.
's-Hertogenbosch
Eindhoven 30 min.

Mis niets!

Meld u aan voor de nieuwsbrief op de website en volg ons op

Boek nu online
tickets.hnbm.nl

Jheronimus Bosch Visioenen van een genie

neemt u mee langs
de volgende thema's:

Levens- pelgrimage

Het Narrenschip
Paris, Musée du Louvre,
Département des Peintures*

Bosch in 's-Hertogenbosch

Johannes op Patmos
Berlijn, Staatliche Museen zu Berlin,
Gemäldegalerie*

Bosch als tekenaar

Het veld heeft ogen en het bos heeft oren
Staatliche Museen zu Berlin,
Kupferstichkabinett*

Spectaculaire meesterwerken

Ter ere van het 500ste sterfjaar van Bosch in 2016 presenteert Het Noordbrabants Museum Jheronimus Bosch - Visioenen van een genie.' Maar liefst 20 schilderijen en 19 tekeningen zijn vanuit de hele wereld hier samengebracht. Het Narrenschip uit Musée du Louvre (Parijs), De Dood en de vrek uit de National Gallery of Art (Washington), De Hooiwagen uit Museo Nacional del Prado (Madrid) en vele andere meesterwerken hangen vanaf 13 februari gebroederlijk naast elkaar in de stad waar ze gemaakt zijn. De tentoonstelling geeft een vrijwel volledig beeld van het oeuvre van Bosch.

Nieuw gerestaureerd werk

Bosch' genialiteit wordt extra duidelijk nu veel schilderijen zijn gerestaureerd en voor het eerst te zien zijn in spectaculaire detaillering en heldere kleuren. De werken voeren je mee naar zijn wonderlijke werelden van heiligen, landschappen en fantasiewezens. Films in de expositie tonen de diepere lagen van de panelen en onthullen hoe Jheronimus Bosch te werk is gegaan.

OPERA Amsterdam

Bosch in zijn tijd

Naast zijn eigen werk toont de expositie panelen die in Bosch' werkplaats zijn gemaakt én werk van belangrijke navolgers. Diverse kunstwerken uit de 15de en 16de eeuw schetsen de context waarin Bosch zijn meesterwerken creëerde.

Audiotour

De audiotour neemt u mee langs de 'highlights' van de tentoonstelling. Reserveer via tickets.hnbm.nl, prijs: € 3.

Bijschriftenboekje

Gratis voor bezoekers.

App

De app bevat een tour langs de 'highlights', algemene informatie over de tentoonstelling en activiteiten in de stad. Gratis via de App Store (iOS en Android).

Catalogus

Bij de tentoonstelling verschijnt de rijk geïllustreerde catalogus 'Jheronimus Bosch – Visioenen van een genie.' Prijs € 24,95.

Alle informatie wordt aangeboden in het Nederlands en Engels. De catalogus is daarnaast verkrijgbaar in het Frans en Duits. De audiotour en het bijschriftenboekje worden aangeboden in alle genoemde talen plus Spaans en Italiaans.

Nieuw licht op Bosch

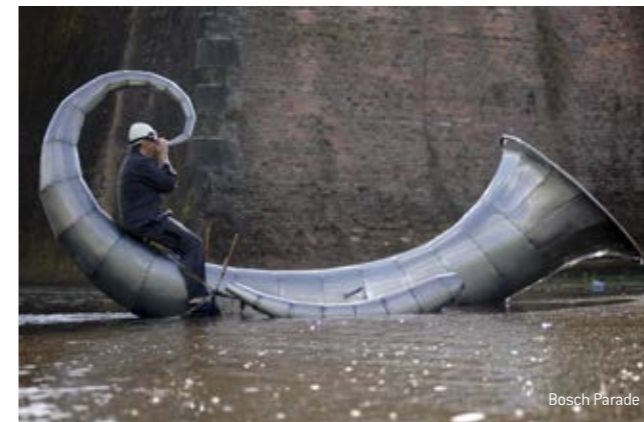
De tentoonstelling werpt nieuw licht op Bosch dankzij het recente onderzoek van het Bosch Research and Conservation Project, het meest omvangrijke onderzoek naar Bosch ooit. Een internationaal team van deskundigen heeft de afgelopen zes jaar voor het eerst vrijwel het gehele oeuvre van Bosch intensief onderzocht en gedocumenteerd met behulp van de modernste apparatuur. Met name de betekenis, techniek en authenticiteit van de werken zijn onder de loep genomen. Het onderzoeksresultaat toont aan dat Bosch zijn tijd vooruit was en, anders dan zijn tijdgenoten, de vrijheid nam om al schilderend te zoeken naar de juiste vorm. Diverse films in de expositie geven een beeld van de laatste ontdekkingen. De onderzoeksresultaten staan ook beschreven in de tentoonstellingscatalogus en de wetenschappelijke publicatie.

Sint Wilgefortstriptiek wordt onderzocht door het Bosch Research and Conservation Project, Venetië 2015

De stad van Bosch

2016 staat in het teken van de internationale manifestatie 'Jheronimus Bosch 500'. 's-Hertogenbosch eert de kunstenaar met tal van exposities, voorstellingen en concerten. Zie www.bosch500.nl

Ook in de binnenstad zelf waant u zich in de wereld van Bosch. Op de Markt bijvoorbeeld, in en op de Sint-Janskathedraal, en bij een rondvaart op de Binnendieze (vanaf 1 april).

Ook te zien

The Fish Pond Song
door Jeroen Kooijmans
t/m 5 juni 2016 in het Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch
Een videodrieluik van Jeroen Kooijmans, geïnspireerd op De Tuin der Lusten van Jheronimus Bosch. Gratis entree voor bezoekers van 'Jheronimus Bosch – Visioenen van een genie'.

Jan Fabre: Tribute to Hieronymus Bosch in Congo
11 juni t/m 18 sep 2016 in Het Noordbrabants Museum
Een serie monumentale mozaïekpanelen als kritische reflectie op het koloniale verleden van België. De kunstenaar maakte hierbij gebruik van de beeldtaal van Bosch.

Van Eyck, Brueghel, Jordaens – Meesterwerken uit Roemenië
18 juni t/m 9 okt 2016 in Het Noordbrabants Museum
Een tentoonstelling met werk van o.a. Van Eyck, Memling, Jordaens, Teniers, Van Goyen en Brueghel uit de Brukenthalcollectie. Samen met Bosch brachten zij de schilderkunst van de Lage Landen op het allerhoogste niveau.

Bosch Grand Tour
Bovenstaande tentoonstellingen worden georganiseerd in het kader van de 'Bosch Grand Tour', een samenwerkingsverband van zeven toonaangevende musea in Breda, Eindhoven, 's-Hertogenbosch en Tilburg. In 2016 presenteren ze exposities geïnspireerd op het werk van Bosch.
www.bosch500.nl/grandtour